

BLACK POLITICS

Fekete polgárjogi
küzdelem az USA-ban
1945 után :

Fekete politika Marcus
Garveytől Barack
Obamáig

16. RÉSZ

H. CLINTON 2008-AS ELNÖKVÁLASZTÁSI KAMPÁNYA

A Black Politics tanulmányorozatban kísérletet teszünk az amerikai fekete politika összefoglalására. A téma könyvtárnyi irodalmára való tekintettel áttekintésünk teljességre nem törekedhet.

Az összeállításban a századforduló civil kezdeményezéseitől Obama elnökké választásáig mutatjuk be a főbb fekete politikai követeléseket, ügyeket, képviselőket, és a rájuk adott intézményi válaszokat. Ez utóbbiak a mindenkori amerikai elnökjelöltek, kormányzók kampányait, a közpolitikai javaslatokat, és jogi lépéseket jelenti.

Ezen kívül az elemzések kiegészülnek társadalom és intézménytörténeti adatokkal, illetve néhány kampány, így az 1960-as Robert Kennedy, Jesse Jackson 1984-es és Barack Obama 2008-as elnökválasztási kampányainak részletes bemutatásával.

Kiinduló hipotézisünk, hogy Obama sikere nem választható el az őt megelőző történelmi eseményektől, így a déli rasszista Jim Crow rendszer felbomlásától, az 1930-as évek fekete közösségi kezdeményezéseitől, vagy a politikai szocializációban fontos szerepet játszó egyház kampány-tevékenységétől.

Szükségesnek érezzük azt is bemutatni, hogy voltaképpen nem létezik egységes fekete identitás, hanem egy koronként és társadalmanként nagyon is különböző társadalmi konstrukcióról van szó, amelynek létezik egy külvilág számára létrehozott változata, és sok, alternatív fekete identitás is. Ezen kívül figyelmet fordítunk a fekete politikusok médiabeli reprezentációjára is.

Az elemzések nyitva hagyják azt a kérdést, hogy vajon létezik-e hosszú távon önálló, a két nagy párton kívül egy harmadik politikai erő, amely kifejezetten a fekete szavazók képviseletére jött létre. Ha igen, akkor ez feltehetően beleillik többi rendszerellenes, a két nagy párt politikájával elégedetlen protest politikai tömörülésekbe..

A kiadó bízik abban, hogy a téma tanulmányozása akár a magyar etnikai kisebbségi kérdések megoldásához és integrációs formák kidolgozásához is ötleteket, mintákat nyújthat.

16. rész

Hillary Rodham Clinton 2008-as elnökválasztási kampánya

Barack Obamával szemben Hillary Clinton (1947-) a *Congressonal Black Caucus* hét tagjának és David Dinkins fekete politikusnak, valamint John Street philadelphiai polgármesternek a támogatását is maga mögött tudhatta. Ugyanis a Clinton kampánystáb jelentős fekete közéleti személyeket hívott meg a csapatba, akiket kampányarcokként használt fel főleg a feketék által sűrűn lakott államokban, városokban.

Így lett a kampányarc Cheryl Mills képviselői tanácsadó, aki Bill Clintont védte a szenátusi *impeachment* eljárás alatt; továbbá Quincy Jones lemezmogul, Robert L. Johnson, a *Black Entertainment Television* alapítója, Vernon Jordan ügyvéd, Bill Clinton tanácsadója; és egy olyan sport ikon, mint Magic Johnson.

A politikai támogatók között szerepelt két vezető hivatali beosztású fekete nő, az egyikük Lani Guinier az Igazságügy Minisztérium osztályvezetője, míg Dr. Jocelyn Elders a Szövetségi Közegészségügyi Szolgálat és az Amerikai Hadsereg Egészségügyi Alakulatainak főparancsnoka. Kampánystábjában több, fekete női kongresszusi tag is szerepelt, így Stephanie Tubbs Jones és Sheila Johnson, akik gyakran az állam fekete lakosságának szavazási hajlandóságát, a jelölt preferenciáját figyelték és a annak megfelelően döntöttek Clinton mellett.

Clinton kampánystábjába úgy kalkulált, hogy a Déli *primary*kon a fekete szavazatoknak minimum a 30%-át megnyerik. Saját felméréseik szerint a fekete szavazók 60%-ára számítottak. A stratégia bevált, mert Clinton pont Dél-Karolinában a demokrata *primary*n szerepelt jól, ahol Jesse Jackson 1984-88-ban is nyert.

De Hillary Clinton ezzel párhuzamosan a Déli fehér szavazókat is meg akarta szólítani, anélkül azonban, hogy elídegenítené a fekete szavazókat. Tisztában volt vele, hogy a fehér szavazók 10%-a meg van győződve arról, hogy Obama muszlim, ezért állandó magyarázkodásra kívánta kényszeríteni a származásával kapcsolatban. Texasban bejött ez a stratégia és Ohióban is.

Országosan egyébként a szavazók 20%-át foglalkoztatta Obama származása [1]. Ennek a hangsúlyozására használta fel a fekete Andrew Youngot, a hajdani ENSZ nagykövetet, aki kifejtette, hogy Hillary Clinton minden porcikájában legalább akkora fekete, mint Obama. Vagyis a fekete faji

származás önmagában nem tesz valakit a fekete közösség kizárólagos és hiteles szószólójává. A feketékkel való szolidaritás megtanulható, képviselhető egy fehér jelölt által is, mely inkább lelki-szellemi fogékonyságot takar, mint konkrét fekete származást. Természetesen az sem kizárt, hogy a kijelentés valójában egy oldalvágás Obama fekete indentitásának, mely korántsem áll olyan biztos alapokon, mint ahogy azt ő hangsúlyozni szeretette volna.

Mivel a 60-as évek óta nem volt szokásban, hogy a demokrata jelöltek célzott faji üzeneteket küldjenek a legjobb ellenfél jelöltnek, ezért a kampányban erre a célra úgynevezett helyettesítő személyeket, fekete közéleti személyeket használtak. A szerepük szerint ők mondanak ki kényes etnikai vagy társadalmi témákat. Például Bob Johnson bírálta Obama drogfogyasztását fiatalabb éveiben. (Ez így kimondható vádnak számított.) Ugyanezért a kommentárért a fehér Bill Shakeenek, Clinton New Hampshire-i kampánymenedzserének távoznia kellett.

Clinton ezen kívül erős támogatottsággal rendelkezett a női és a latin (spanyol ajkú) szavazók között. Utóbbiak súlya nem meglepő, hiszen a 2001-es Los Angeles-i és a 2006-os oaklandi polgármester-választáson a latin szavazók jelentették a mérleg nyelvét. Ezért a Clinton-kampánycsapatot három latina kongresszusi képviselő is támogatta [2], és a kampány nagy jó fogadtatásra talált Kaliforniában és a Nevadában élő latin közösségekben.

Ezenkívül a Szuper Kedden [3] Solis Doyle volt a kampánytanácsadó, és a kampánycsapatot az év folyamán erősítette Dolores Huerta és Los Angeles polgármestere, Antoina Villaroigosa is.

A fekete közéleti szereplők támogatása másrészt annak is volt köszönhető, hogy Hillary Clinton igyekezett jelen lenni az összes, a polgárjogi küzdelem szem-pontjából fontos megemlékezésen, eseményen.

A Selmában (Alabama) [4] 2007 március 4-én tartott polgárjogi küzdelem kapcsán tartott megemlékezésen [5] Clinton nem csak részt vett, hanem a résztvevőkkel közösen énekelte a „*Shall We Overcome*” kezdetű polgárjogi himnuszot, melynek hatását nem csökkentette, hogy Obama is részt vett a rendezvényen.

Egy másik, jellegzetesen fekete választókat érdeklő téma: a HIV/AIDS kutatás kapcsán Hillary a Howard egyetemen mondott beszédet [6], 2007 június 28-án. Ebben a terület alacsony állami finanszírozására hívta fel a figyelmet és ígéretet tett arra, hogy elnökké választása esetén jelentősen növelni fogják a kutatásra szánt állami összegeket. A hatás

fokozása érdekében azt is hozzátette, hogy az amerikai kormányzat több pénzt szánna a kutatásokra, ha a betegség inkább a fehéreket érintené jobban. Vagyis tudatosította a hallgatóságában, hogy tisztában van az amerikai társadalomban rejtett formában továbbélő rasszizmusnak, és - ha bizalmat kap a fekete választóktól -, arra fog törekedni, hogy felszámolja ezt.

Mindez csak azonban csak választási fogás volt, hiszen a HIV/AIDS kutatásra fordított éves szövetségi költségvetés 3 milliárd dollár. Ez pedig több, mint az Alzheimer kórra, mellrákra és szívbántalmak kutatására előirányzott összeg. Clinton beszédének hitelességét tovább csökkenti, hogy 2006 augusztusában a húsz szenátorból ő volt az egyetlen - a többségében republikánusok uralta szenátus Egészségügyi, Oktatási és Foglalkoztatási Bizottságában - aki nemmel szavazott egy, a déli fekete közösségek számára előirányzott HIV/AIDS kutatási programba több pénzügyi forrást rendelő javaslatra.

Ezzel a döntésével alaposan kivívta a fekete közösség haragját, és fekete közéleti személyek a *National Black Chamber of Commerce*-en egész oldalas, felháborodott hangú hirdetést jelentettek meg az ügy kapcsán.

Clinton népszerűségét megtépázta az a tény is, hogy 1992-ben - amikor férje Arkansas kormányzói címéért indult - az állami bíróság halálra ítélte és kivégeztetett egy fejlődésben visszamaradt fekete férfit. Szintén elmarasztalták Clintont a fekete szervezetek ugyanebben az évben a Los Angeles-i gettőlázadás idején. Ekkor a neves fekete énekesnő, hip-hop sztár, közösségi aktivista Sista Souljah [7] kritikus véleményt fogalmazott meg a fehér társadalommal és a '92-es elnökválasztási kampány rasszista felhangjaival szemben.

Akkor erre a kritikai hangvételre Bill Clinton rosszállóan reagált. Souljah a *Washington Post* hasábjain azt a provokatív kérdést tette fel, hogyha a feketék mindennap egymást ölik, akkor miért nem lehet egy hét, amikor a fehérekkel teszik ugyanezt. A kampányban Clinton szerette volna távol tartani magát a Jesse Jackson-féle *Rainbow Coalition*-tól, hogy ne riassza el a mérsékelt fehér szavazókat, és konferenciájukon Clinton kifejtette, hogy Souljah felvetése nem különbözik a fehér rasszista politikus, David Duke kijelentéseitől.

Viszont pozitív hozadéka volt annak, hogy férje, Bill Clinton az 1995 július 19-én az *affirmative action* reformjáról tartott beszédében érzelmileg megindulva elevenítette fel déli gyerekkori tapasztalatait, amelyhez a feketékkel szembeni diszkrimináció és szegregáció hozzátartozott [8]. Szintén hatásos üzenet volt, hogy Bill Clinton környezetvédelmmel és ökopolitikával foglalkozó alapítványa, a *Clinton*

Foundation irodája a feketék által sűrűn lakott Harlemben található.

A dél-karolinai *primary* után (2008. január 26.) azonban Clinton ettől kezdve elfogadta, hogy inkább a spanyol ajkú és női szavazókat fogja megszólítani, és a fekete szavazókat átengedte Obamának.

(2012.11.15.)

További részek :

1. A mai fekete identitás az USA-ban
2. Az amerikai fekete politikai kultúra
3. Pillanatkép a mai amerikai fekete társadalomról
4. Harc a a fekete szavazókért: Politikai kommunikáció és kampánystratégiák szövetségi és állami választásokon az USA-ban
5. Az egyház, mint az amerikai fekete közösség méhé
6. Harmadik pártiság = fekete párt?
7. A Jim Crow rendszer kialakulása Délen
8. Az NAACP létrejöttétől Franklin D. Roosevelttől elnökválasztási kampányáig
9. Henry Truman elnökségétől a *Voting Rights Act* törvénybe iktatásáig
10. Az 1960-as amerikai elnökválasztási kampány és az Afrika-kérdés
11. A *Voting Rights Act* megszületésétől a Ronald Reagan-i neokonzervatív fordulatig
12. Jesse Jackson Szívárvány Koalíciójától Barack Obama elnökválasztási kampányáig
13. Jesse Jackson 1984-es elnökválasztási kampánya
14. George W. Bush, az « együttérző konzervatív », a republikánusok és a fekete közösség
15. Barack Hussein Obama 2008-as elnökválasztási kampánya
17. *Affirmative Action*: A pozitív diszkrimináció elmélete és gyakorlata az USA-ban

[1] Obama Muslim

<http://thecaucus.blogs.nytimes.com/2010/03/10/new-study-sorts-through-obama-muslim-myth/>
(letöltés: 2009. jún. 20.)
és <http://people-press.org/report/?pageid=1277>
(letöltés: 2009. jún. 20.)

[2] A latina spanyol anyanyelvű vagy származású nő megnevezése az USA-ban. A három kongresszusi képviselőnő Hilda Soris, Grace Napolitina, és Lucille Roybard-Allard voltak.

[3] 2008. február 5.

[4] 1965 január és március között zajlott a deszegregációs kampány Selmában (Alabamában) ennek része volt a március 7-én (vasárnap) a Selmából Montgomerybe tartó polgárjogi vezetőkből és helyi lakosokból álló menet. A tömeget lovasrendőrök tartóztatták fel és zavarták szét az Edmund Pettus hídnál. Másnap az egyik résztvevő a James Reeb bostoni pap belehalt az oszlatás során egy ellentüntetőtől szerzett sérüléseibe. Március 17-én Frank M. Johnson Jr, szövetségi bírósági elnök által vezetett bírósági tárgyalás úgy döntött, hogy a fekete tiltakozóknak joguk van felvonulni Selmából Montgomerybe. A felvonulásra március 21-25 között került sor, és az USA minden részéről polgárjogi aktivisták ezreit vonzotta. Az utolsó nap egy másik haláleset is történt. A detroiti, fehér nő Viola Luzzio-t - aki a résztvevőket szállította Selma és Montgomery között - egy ellentüntető lelőtte..

[5] Patrick Healy Clinton, « The March 'Is Not Over Yet' », <http://thecaucus.blogs.nytimes.com/2007/03/04/clinton-the-march-is-not-over-yet/>
(Letöltés: 2009 május 20.)

[6] Adam Nagourney & Jeff Zeleny, « Democrats Stress Domestic Programs in Debate » http://www.nytimes.com/2007/06/28/us/politics/29debate.html?_r=1
(Letöltés: 2009. május 27.)

Jegyzetek

[7] Joan Vennoch, « Sister Souljah moments », *Boston.com*, 2007. szeptember 16.

http://www.boston.com/news/nation/articles/2007/09/16/sister_souljah_moments/

[8] <http://www.debatingracialpreference.org/Clinton+Rebuttal.htm>

(Letöltés: 2009. május 25.)

Képek forrása :

Címloldal - <http://preaprez.wordpress.com/>
3. old. - <http://www.islandmix.com>

Schlenker Ádám

- az ELTE Társadalomtudományi Karán tanult politológia és kulturális antropológia szakon, szakdolgozatát az amerikai fekete politikai kultúráról és a mai férfi testképről írta.

- kutatási területei az európai összehasonlító politika, az USA kül- és belpolitikája, a közpolitika és az esélyegyenlőség.

Schlenker.Adam(kukac)gmail(pont)com

Europa Varietas Intézet

1135 Budapest, Szent László út 15. 5. em. 8.
<http://www.europavarietas.org>
info(kukac)europavarietas(pont)org

© Schlenker Ádám
© 2011-2012 Europa Varietas Alapítvány